

Ամերիկական հագուստ

მგოსანი ი. ევდოშვილი.
მისი ავალმყოფობისა გამო.

არაპროსტიცელი სახელი „პაენი“
(სრულიად დაუჯერებელი ამბავი)
(რუსულიდან)

საგლეხო ბანკის და-ის განყოფილებაში ბანკის გამგეს მოხსენებას ჩვეულებრივად წარუდგენდნენ ხოლმე. უფროისი საქმეთ-მწარმოებელი აუქარებდავ უკითხვავდა ქაღალდებს. გამგე ქაღალდებით დატვირთულ მაგიდასთან სავარქელში იჯდა, ჩუმად ყურს უგდებდა, მაგიდაზე თითებით უქრავდა, ხანდისხან კი მის წინ გადაშლილ ქაღალდს თვალს გადავლებდა ხოლმე.

— კაენ პერეპელიცა. — წაიკითხა გამგებ მრისხანებით.

— ერთი შეგრძნობანი მეტვე ტიმოშკინის ამხანაგობისა, —
დაურთო საქმეთმცარმლებელმა.

— აბა, გაუკრთხილებლობა! — უფრო რისხვითა სთქვა გამგება. აბა, დღეს ხომ შემძლო დასტური დამეცა, რომ სეს- ხი მიეცათ. რა იქნებოდა? თქვენა გყიოხავთ.. ბატონებო, ერ- თი არ არის თქვენში ისეთი, რომ კაცი მიეწოს. ოლონდ ოცი იყვეს და დანარჩენი ფეხებზე გყიდიათ!

— გავეკადნიერდები მოგახსენოთ, თქვენი აღმატებულებავ,—დამნაშავის კილოთი დაიწყო საქმეთმშარმოებელმა, მე თვითონ გადავთვალიერე საოჯახო სიები: დღიურთა რაოდენობა და მამაკაცთა რიცხვი სწორება.

— მერე მე მაგაზე გიუბნები? — დაუყვირა გამგებ, — თქვენ
მართლმადიდებელი ხართ?

- ଡାକ୍, ଏହୁବୁଲ ମିଳଗଲ ଶାଖିତମିଛାରମଙ୍ଗଦେଲମା।
- ମୀ କି ଲୋକରୁହାନି ବାର, ଯେ ପିଲାଟ? ମିଳକ୍ଷେଲାବାଲ ଅମିଲା,

— ჰაა,—კაენი, დიახ, ვიცი,—დაიბნა სრულიად საქმეთ
მწარმოებელი, თავში არ მომიგიდა...
— სწორედ ემაგაშია საქმე. სულ ყოველთვის მაგრე ხდე-
ბა. არ მოგდით თავში არასღრუს ის, რამაც უნდა უმალ მი-
იკყროს თქვენი ყურადღება,—უყიროოდა გამგე.—მე რომ არ
შემენიშნა, თქვენ მზად იყავით მიგეცათ ნასყიდობის ქალა-
დი—ეს ხომ დამტკიცებულია და უცებ კი გამოგონილი სახე-
ლი!!! ბატონებო, საქმის ასე გულგრილად მოკიდება არ შეი-
ლება.

၈၂၄၁၀၀၈၀၃၆၀ ၉၁၀၁၄၀၁၁

გვარეთის № 949

დამატების № 167

ପ୍ରଦୀପ, 21 ଜୁଲାଇ 1913 ଫ୍ର.

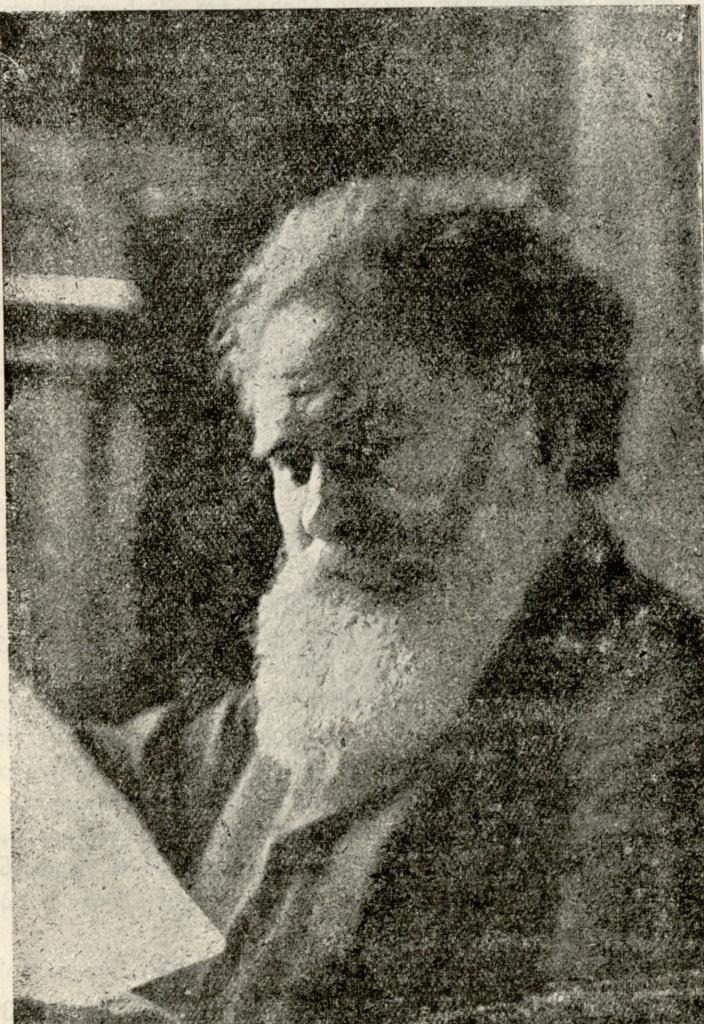
—დამნაშავე ვარ, ოქვენო აღმატებულებავ, —თავ-გზა აბნე-
ით დაიწყო საქმეთმწარმოებელმა.

— ამხანაგობას წინადადება მიეცით გააგდონ წევრი, რომელიც არარსებული წმინდანის სახელს ატარებს და ყოვლადუსამღვდელოესაც შეატყობინეთ. მე ხელს მოვაწერ, გადა-წყვიტა გამგემ.

— კარგი, მაგრამ საქმე რომ სრულიად გაწყობილია! ეს პერეპელიკა რომ განიდევნოს, მაშინ ხომ კველა ქალალდები უნდა გადასწორდეს. ასამდე იმის ამხანაგს მოელის პირობაზე გადასცლა და ჯარიბა. საქმე მთლად ჩაეშლებათ. უკანასკნელი ვადა ამ დღეებშია. მემამული კველაფერი უბრალო რამით ისარგებლებს, რომ ბე დაინარჩუნოს,—აჩქარებით მოახსენა საქმეთმწარმოებელმა.

— ვისი რა ბრალია. ჩაც მოგივა დავითაო, ყველა შენი თავითაო. თვითონ არიან დამნაშავეენი. ამხანაგობაში რათ მი-იღეს ისეთი კაცი, რომელსაც არაქრისტიანული სახელი ერ-ქვე! — ჯავრობდა გამგე. — ამას გარდა — ჩაც გინდა სთქვით, მაგ-რამ მე ირასძროს, გეშმით, არაფრის გულისათვის არ გავუ-შვებ ერთს იმისთანა ნასყიდობის ქალალდაც კი, რომელშიაც ამგვარი სახელი იქნება მოხსენებული. გასწით, შეატყობინეთ არქიეპისტო. ვასტუროთ თუ არა, მაშინვე მომირბეონეთ.

საქმეთიწარმოებელი წავიდა. გამგე აღელვებული დიდხანს დადიოდა წინ და უკან თავის კაბინეთში.

დასწერებს არქიეპისტონ წერილი რამდენჯერმე, მაგრამ გამგეს ვერ მოაწონეს. ბოლოს, რაგორც იქნა წერილი შეადგენეს, გამგემ ხელი მოაწერა და გაგზავნეს.

„თქვენი მაღალ-ყოვლად-უსამღვდელოესობავ, — ეწერა წერილში. — ესთველი ჩემს მძიმე მოვალეობად მოგახსენოთ, რომ მერვე ტიმოშკინის ამხანაგობის (სტრასტიტერპინის გაზრის,

თლდა ბატონიშვილი (გრუზინსკია).
გარდაიცვალა მოსკოვში 1913 წ. 19 ივნისს.

ვოლონტერის თემის, სოფელ ტიმოშკინისა (საოჯახო სიების გადასინჯვის დროს აღმოვაჩინე, რომ ამ ამხანაგობის ერთს წევრთაგანს სახელადა ჰქვიან „კაენი“. ეს იყო ცხადი მიზეზი იმისა, რომ შეუძლებლად ესკანი ხსენებულ ამხანაგობისათვის სესხი მიგვეცა და ნასყიდობის ქალალდიც, მაშასადამე, შეგვეღგინა. ვაცნობებ რა ამას თქვენს მაღალ-ყოვლად-უსამღვდელოესობას, გთხოვთ შესაფერისი განმარტება მაცნობოთ“.

დის განყოფილების ქალალდი არქიელს შეორე დღეს ჩაუვარდა ხელში სხვა წერილებთან ერთად. ყოვლადსამღვდელომ ეს ქალალდი რამდენჯერმე წაიკითხა და, თუმცა მშვიდი ხასიათის კაცი იყო, ისე აღელდა, რომ არ იცოდა რა ექნა. მან სწრაფად დააწერუნა ზარი და უბძანა დაეძახნათ მამა ნიკოლოზ ბოლოიავლენსკისათვის, რომელიც კერძოდ მის მიწერ-მოწერას აწარმოებდა.

შემოვიდა სქელი, ბობოხა მღვდელი, არქიელს შორიდანვე თავი დაუკრა და ხელშე სამთხვევად მივიდა.

არქიელმა მამა ნიკოლოზ აკურთხა.

— დახუ, რას მოვესწარით, — უთხრა მან ხმის კანკალით მამა ნიკოლომ და ქალალდი გაუწოდა. — წაიკითხე და განიხარე. სულ იმას ვამბობდი, აქაური მამანი თავის სამწყსოზე კი არა ზრუნავენ, მიწიერ სიამოვნებაზე ფიქრობენ მეთქი. მერე რა მოსდევს ამას? სხვა ჯურა, ერეტიკოსი, ვიღაცა გარმანელი მე, მართლმადიდებელ არქიელს, უთაურობას მაბრალებს და განმარტებასაც მოხვევა.

— იყავ ნება უფლისა, — ბოხი ხმით გააგრძელა მამა ნიკოლომ. — მეუფეო, თქვენ ინებეთ უურადება მიგექციათ, რომ იმ გერმანელს გამოშევით და იმ კაენის გვარი არ მოუხსენებია?

— შეუძლებელია! — სიხარულით წამოიძახა არქიელმა.

— კეშმარიტებასა გაუწყებთ, მტკიცე კეშმარიტებასა, — მიუგო მამა ნიკოლომ და ქალალდი გაუწოდა. — ის გერმანელი მთავრობის მიერ დანიშნული კაცია და ჩვენ ზრდილობიანად გავცემთ პასუხს.

— გამგეს მიეცეს პასუხი, „კაენის“ საქმეზე კი დაინიშნოს გამოძიება და ტიმოშკინის მღვდელი უთაურობისათვის გადაყვანილ იქმნას ნაკლებ შემოსავლიან აღვილზე. — დაადგინა არქიელმა.

„თქვენი აღმატებულებავ, მოწყალეო ხელმწიფე ისკარ ჰენრიხის ძევი — სწერდნენ ბანკის განყოფილების გამგეს. — 15 მაისს თქვენ მიერ მოწერილ წერილიდან № 3145 დიდითა მწერარებითა გავივე, რომ სოფელსა შინა ტიმოშკასა არის ვინმე გლეხი, რომელიცა თავსა თვისსა კაენისა უწოდებს. ვინაიდან იგი კაენი ძმის შევლელ იყო, უფლისაგან კოუზ და დიდი შემცოდე, არც ერთს მართლმადიდებელს ქრისტიანეს სახელითა ამითა ძალ არ უძა იწოდებოდეს. აღმატებულებისა თქვენის ქრისტიანული თავგამოდება და ერთგულება ფრიად საქებელ არს და სხვისთვის სამაგალითო. ამის შემდეგ თავსა ჩემსა მოვალედა ვრაც მივაჭციო ყურადება თქვენი მასა ზედა, რომ გვარი იმა კაენისა თქვენ არ ინებეთ შეგეტყობინებით, რითაც ფრიად გაგვიძნელეთ ჩვენის მხრით დანიშნული ამა სამწუხარო საქმისა გამო გამოძიება“.

სტრასტიტერპინის გაზრის შეორე ოლქის ბლალობინს.

„თქვენი მაღალირსებავ, განკარგულებითა მის ყოვლად-უსამღვდელოესობისათა ამით გეცნობებათ, რომ სოფელ ტიმოშკასა შინა სკეოვრობს ვინმე გლეხი, რომელიცა უცნობ არს ვისი დარქმევითა, თავსა თვისსა დიდი ცოდვილი კაენისა სახელსა უწოდებს. ამა კაენისა შესახებ გევალებათ თქვენ გამოძიება მოახდინოთ და ისიც გამოარევით-ვისითა ბრალითა მომხდარ არს ესე და რატომ ამისა შესახებ თავის დროზე უწყებულ არ ვიქმენით. ყველა ესე გამოძიებულ და მოხსენებულ იქმნას უუმცირეს ხანში“.

იმ დღესვე, 16 მაისს, საღამოთი, აღგილობრივი გუბერნატორი ნაბატოვი მცირე ხნით ეწვია არქიელს საქართველოს გუბერნიაში აღმებზე მოსალაპარაკებლად.

— იცოდეთ, თქვენი აღმატებულებავ, — უთხრა სხვათა შორის გამოთხვებისას არქიელმა, — რომ ჩვენს გუბერნიაში აღმოჩნდა ვინმე კაენი.

— როგორ თუ კაენი? — ბოხი ხმით წარმოსთქვა გუბერნატორმა.

— ეს შემატყობინა, სამწუხაროდ, ბ-ბა ბანკის აღგილობრივ განყოფილების გამგემ, — განაგრძო არქიელმა, — და არა სათანადო მღვდელმა ან პოლიციის კაცმა, რომელთაც ეს უნდა სცოდნოდათ.

— იპო! — წამოიყვირა გუბერნატორმა.

ოსმალეთის სულთანის სიძე — დამა-სალიშ-ფაშა, რომელიც შეომუშავდა ერთად ჩამოახრჩეს.

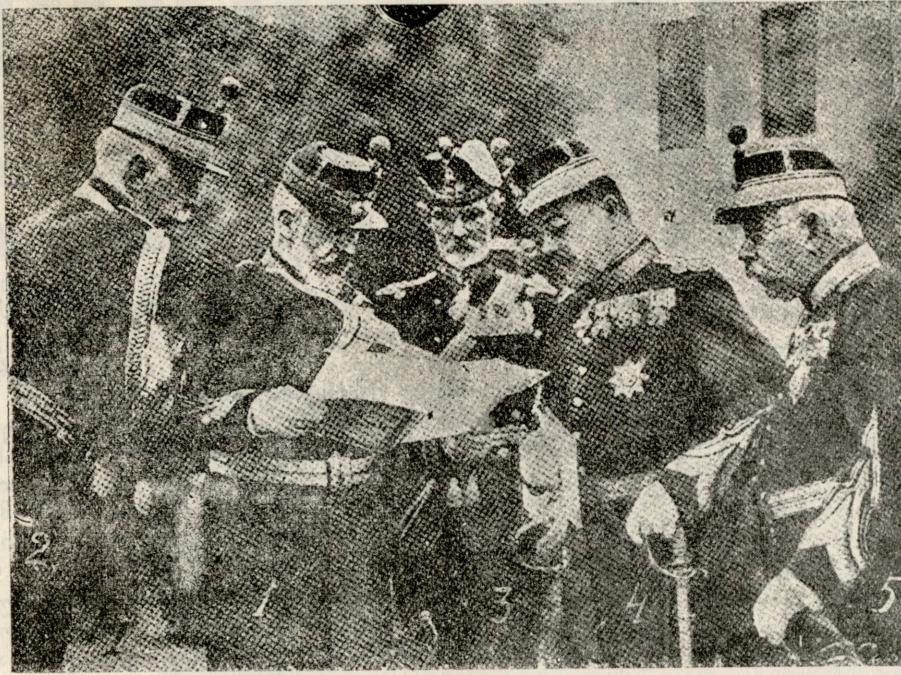
— ჩემდა გასაკეირად, ბ-ნა გამგემ საქიროდ არა სუნი იმა კაენის გვარი შეეტყობინებინა, ამის გამო მეტად უხერხულ დაგომარებელი მიერ ჩამოახრჩეს. — ამოიხორა არქიელმა.

— გამგემ, აი გერმანელმა-ლიუტერანმა? — მოუკრა გუბერნატორმა.

— სწორედ იმან, დაუკრა კვერი არქიელმა. ამა კაენის აღმოჩნდა კი არ შეიძლება საშიში არ იყვეს, მაცუნებელი, მართლმადიდებელთათვის, რამეთუ სახელი ესე არა დარღვე-

ნილ არს და დიდად შესაძლებელია, რომ ზოგიერთი სუსტნი ჩამოაცილოს ეკლესის.

— გამოძიება პოლიციის საშუალებით! — წამოიძახა გუ-
ბერნატორმა.

რუმინის სამხედრო თათბირი: 1. რუმინის მეფე კარლოსი. 2. არტილ. ლენერ.-ინსპექტორი კოანდა. 3. მთავარ-შტაბის უფროსი ავერენ-კო. 4. სამხ. მინისტრი გერიე. 5. ლენ.-ინსპექტორი საინჟინრო ჯარისა ბორენო.

— შეშლით ხელს არ შეუშლის, სასარგებლო კი იქნე-
ბოდა, — დასტური დასცა არქიელმა.

— დაუყოვნებლივ, და თუ დამაშავეა, ჩემი გუბერნიის
საზღვრებიდან გავაძევებ. ასეთი ლმერთის მგმობი ხალხი მე
არა შეირია, — ბოხი ხმით გაიძახოდა გუბერნატორი. შემდეგ
გამოეთხოვა არქიელს და წივილა. შინ დაბრუნებისას კანკე-
ლარიის მართებელს უბრანა ბანკში ტელეფონით გაეგო გვა-
რი კაენისა და მაზრის უფროსისათვის მიეწერა.

ს ა ი დ უ გ ლ ლ დ.

სტრასტიურის ისპრავნიკს *)

„გავიგვი, რომ თქვენიამი რწმუნებულ მაზრის, ვოლნო-
მისლენის ნაწილის სოფელ ტიმოშეაში, სცხოვრობს გლეხი
ვინმე კაენ პერეპელიცა. გიბძანებ დაუყოვნებლივ მოახდინო
გამოძიება — საიმედოა თუ არა პოლიტიკურად და სარწმუნო-
ებრივ ხსენებული კაენ პერეპელიცა, ან სხვა რომ გავლენას
ხომ არ ახდენს სოფლელებზე, აგრედვე — საიდან გამოტყვრა-
ეს არაქრისტიანული სახელი. შედეგი მეცნობოს მე“ გუბერ-
ნატორის საკუთარი ხელით წერილს ბოლოში ეწერა: „ცნო-
ბილია, კაენ, შვილი ადამია, ძმა აბელისა — ძმის მკვლელი და
ცოდვილია. მართლმადიდებელი ასეთი წმიდანი არავინ არის,
ამიტომ ამ სახელის ტარება არავის შეუძლიან.

ფრიად საიდუმლოდ.

მეორე ნაწილის ბოქაულს.

„ბ. გუბერნიის უფროსიმა მაცნობა, რომ თქვენი ნაწილის
სოფელ ტიმოშეაში სცხოვრობს ვინმე გლეხი კაენ პერეპე-
ლიცა. გიბძანებ დაუყოვნებლივ მოახდინო გამოძიება ხსენე-
ბულ კაენ პერეპელიცას შესხებ — პოლიტიკურად კეთილ-
საიმედოა თუ არა და რა გავლენას ახდენს სოფლებზე. შტუნ-
დისტრი ხომ არ არის? კაენი ძმის მკვლელი იყო და ცოდვილი,
გაუ რა აქვთ საერთო ჭემოხსენებულ პერეპელიცას და კაენს,
რომ იმის სახელს ატარებს?! შედეგი მეცნობოს მე“. უფრო-
სის ხელმოწერილი.

ფრიად საიდუმლოდ.

მესამე ნაწილის ურადნიკს **)

„გიბძანებ დაუყოვნებლივ წახვიდე სოფელ ტიმოშეაში,
სადაც სცხოვრობს ვინმე გლეხი კაენ პერეპელიცა და გამო-
ძიება მოახდინო — კეთილ-საიმედოა პოლიტიკურად და სხვა
მხრივ ხსენებული გლეხი თუ არა. უმაღლეს მთავრობას ეჭვი

*) ისპრავნიკი — ჩენზი მაზრის უფროსს უდრის.

**) უფროსი სერობო დარაჯი.

მთარგმ.

აქვს, რომ იმან მეორე კაენთან ერთად, რომლის გვარი ჯერ
კიდევ გამორკვიული არ არის, მოჰკლა თავისი ძმა“.

მეორე ნაწილის ბოქაული (სახელი და გვარი).

— ცუდად არის საქმე, მამა მეთოდე, ეუბნებოდა ბლალობინი და სოფელ ტი-
მოშეას მღვდელის სახლის წინ ეტლი-
დან გადმოდიოდა. — ესე-იგი ისე ცუდად,
რომ გამოთქმაც ძნელია.

— მერე, რა მოხდა ისეთი, მამა ელეფ-
თორო? — აღელდა მამა მეთოდე.

— თვით ყოვლადსამღვდელოსაგან ქა-
ლალით მაცნობეს თქვენ შესახებ: უთა-
ური და დაუდევარია მართლმადიდებელ
ეკლესის საქმეებში. — მძიმელ, სიტყვა-
სიტყვაზე აგრძელებდა ბლალობინი.

— ყოვლადსამღვდელოსაგან? — ხელი-
ხელს შემოჰკრა მამა მეთოდემ. — ღმერთო,
დამიფარე...

— სცხოვრობს თქვენს სამრევლოში,
ვითარცა ცხვართა შორის გზა აბნეული
მეგლი, ვინმე კაენი. სახელი მისი კაენ
არს, ხოლო გრარი არა უწყიან. ამა კაენ-
ზე მწერავს მეუფე გამოვიძიო და უუმცი-
რეს გამსა შინა მოვახსენო, — განაგრძობ-
და ბლალობინი.

— მერე, რა ჩაიდინა ამა კაენმა, ანუ
რა აბრალებენ? — კითხა მამა მეთოდემ.

— ყოვლისა უწინარეს უნდა გამო-
ვარკვით, ვინ არის ესე კაენი, და
მერე ის, რა ჩაუდენია და რა ის ძალით უწოდებს თავსა თვისსა
ნებითა თვისითა ისეთი დიდი ცოდვილის სახელს, — მიუგო
ბლალობინში.

საბერძნეთის მეფე კონსტანტინე და
პირველი მინისტრი ვენიზელის
ბრძოლის ველზე.

— დავუძახებ მნათეს, იმან უნდა იცოდეს, — გადასწყვიტა
მამა მეთოდემ.

მოვიდა მნათე. იმან მოახსენა ბლალობინს, რომ კაენს უვე-
ლა გლეხები უძახიან ქრის შეძლებულს გლეხს — პერეპელიცას,
რომ ის წყნარი, მშვიდი ადამიანი, კაი ქონების პატრონი, ხო

